4156

Minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns) aan hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt), 15 April 1955

In aansluiting op ons telegram 23, mogen wij U verzoeken bij geschikte gelegenheid in gesprek met Sunario duidelijk kunnen maken, welke schadelijke gevolgen - voor Indonesië - zijn verbonden aan uitblijven van enigerlei uitspraak van Indonesische zijde. Het is ons bekend, dat de Indonesische Regering zelfs niet reageert op aandrang van Indonesisch HC om Ambonezen toe te laten, die zichzelf voor terugkeer naar Indonesië aanmelden. Het moet de Indonesische Regering toch duidelijk zijn, dat de Nederlandse Regering niet jaar en dag kan voortgaan een snel groeiend aantal Indonesische staatsburgers te onderhouden, waarvan een deel zelf naar Indonesië wenst terug te keren. Het wordt steeds minder verenigbaar met humanitaire beginselen om duizenden Indonesiërs in een voor hen vreemde omgeving te houden, zonder hun uitzicht te kunnen geven op definitieve lotsbepaling. De Indonesische Regering is ongetwijfeld op de hoogte van grote druk, welke door Nederlandse 1e en 2e Kamer, op de Nederlandse Regering wordt uitgeoefend om te geraken tot oplossing van het Ambonezen-probleem, eventueel door inschakeling van internationale bemoeienis.

De Nederlandse Regering heeft zich hiertegen tot nu toe verzet, doch zal hiermede niet ad infinitum kunnen voortgaan.

Ander aspect van deze zaak is het feit, dat de Indonesische Regering bij herhaling heeft geklaagd over RMS-activiteit in en vanuit Nederland bedreven. Daarop is steeds door de Nederlandse Regering geantwoord, dat zij dergelijke activiteit uiteraard niet steunt, doch dat zij daartegen niet kan optreden, zolang die activiteit zich beweegt binnen de perken der strafwet en niet in conflict komt met internationaal algemeen aanvaarde normen. De Indonesische Regering dient echter primair te beseffen, dat RMS-activiteit in Nederland in grote mate afhankelijk is van aanwezigheid der Ambonese ex-KNIL-militairen, die door RMS-leiders en Nederlandse RMS-supporters worden voorgesteld als exponenten van de Ambonese volkswil. Wij begrijpen niet, dat de Indonesische Regering niet de in feite aanwezige mogelijkheid tot verzwakking van de RMS-positie aangrijpt door de CRAMS-aanhangers tegemoet te komen, maar integendeel indruk wekt het er op aan te willen laten komen, dat enige duizenden CRAMS-aanhangers, die duidelijk blijk hebben gegeven van de wens terug te keren naar Indonesië, zich teleurgesteld weer zullen wenden tot de RMS en dan wellicht zullen gaan behoren tot meest onverzoenlijke tegenstanders van de RI. Wij begrijpen, dat kans op gunstig effect van een op basis van het voorgaande te voeren gesprek gering is, doch wij menen dit probleem niet onbesproken te mogen laten.

Kenmerk: Beyen/Luns 25.
©BuZa, archief BZ, uitgaande codetel. Djakarta 1955
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/19631